

ACTE PRIMER

*Al pis de la MARGUERITE, a París.
A la primavera. De nit.*

ESCENA PRIMERA

La NANINE i en VARVILLE.

VARVILLE: Truquen, Nanine.

NANINE: Ja hi vaig.

VARVILLE: És la Marguerite?

NANINE: Encara no. Deu ser la noia que ve a buscar la roba per planxar. No ens estem de res, en aquesta casa.

La NANINE surt un moment i torna a entrar.

VARVILLE: Qui és aquesta noia?

NANINE: Era companya de la senyora a la botiga on la senyora va treballar una temporada.

VARVILLE: La Marguerite treballava en una botiga?

NANINE: Sí, de dependenta.

VARVILLE: Caram!

NANINE: No ho sabia? No se n'amaga pas, ella.

VARVILLE: Tant se val. Decididament, els meus afers aquí no marxen.

NANINE: Gens ni mica.

VARVILLE: Ara, convindrà amb mi que la Marguerite...

NANINE: Què?

VARVILLE: ...té l'estrany costum de rebre sempre el vell duc de Mauriac, que no deu ser, que diguem, gaire divertit.

NANINE: Pobre home! És l'únic que el fa feliç... És el seu pare..., més o menys.

VARVILLE: Ah, sí! Ja en conec la història, molt patètica; per desgràcia...

NANINE: Per desgràcia?

VARVILLE: És que no me l'empasso.

NANINE: Escolti, senyor Varville: de la senyora se'n poden dir moltes coses, totes certes, raó de més per callar les que no ho són. Li asseguro, perquè ho vaig veure amb els meus propis ulls, que fa dos anys la senyora, després de la malaltia que havia passat, se'n va anar a un balneari per acabar de refer-se. Entre els malalts de les termes de Bagnères, hi havia una noia més o menys de la seva edat, que patia del mateix mal i se li assemblava com si fossin germanes bessones. Aquests noia era la senyoreta de Mauriac, la filla del duc.

VARVILLE: La filla del duc es va morir.

NANINE: Sí. I el duc, desesperat, que veia en la fesomia, en l'edat de la Marguerite, la imatge de la seva filla, li va suplicar que li obrís les portes de casa i li permetés d'estimar-la com si fos filla seva.

VARVILLE: Llavors ella li va explicar en quina posició es trobava.

NANINE: Perquè la senyora no menteix mai.

VARVILLE: És clar. I com que la Marguerite no s'assemblava tant moralment com físicament a la senyoreta de Mauriac, el duc li va prometre l'oro i el moro si s'avenia a canviar de vida. Ella hi va accedir, però un cop a París no va mantenir la paraula, és clar, i el duc, com que la Marguerite només li aportava la meitat de la felicitat que s'havia promès, li va retirar la meitat dels ingressos, i per això avui ella té cinquanta mil francs de deutes.

NANINE: Que vostè s'ofereix a pagar... És clar... Però preferim deure els diners a algú altre que deure-li gratitud a vostè.

VARVILLE, amb ironia: Al senyor de Giray, per exemple... Diuen que és a ell que la Marguerite deu la seva posició, que van estar junts molt temps, que sempre li ha donat grans quantitats de diners i que encara n'hi dóna. S'entén, per tant, que ella no s'hi pugui enemistar!

NANINE: És insuportable, vostè. La senyora el necessita, el senyor de Giray. No hi veig res d'estrany. Són amics. I proud.

VARVILLE: Digui-ho amb totes les lletres.

NANINE: Un amic, sí! Té la llengua molt llarga! Truquen. És la senyora. Vol que li repeteixi tot el que m'acaba de dir?

VARVILLE, donant a la *NANINE* un feix de bitllets: No, Nanine.

NANINE, agafant els bitllets: No sé si es mereix que els accepti.

ESCENA SEGONA

La NANINE, en VARVILLE i la MARGUERITE.

MARGUERITE, a la *NANINE*: Vindran l'Olympe i en Saint-Gaudens... Els he trobat a l'òpera. (A en *VARVILLE*.) Què hi fas, aquí?

VARVILLE: Ja saps que estic destinat a esperar-te.

MARGUERITE: I jo, estic destinada a veure't a totes hores? Cada vegada que torno a casa, et trobo aquí plantat. M'has de dir res més?

VARVILLE: Ho saps perfectament.

MARGUERITE: Tornem-hi; ets molt carregós, Varville.

VARVILLE: No és culpa meva si t'estimo!

MARGUERITE: Quina excusa! Si hagués de fer cas a tots els que m'estimen, no tindria temps ni de sopar. T'ho repeteixo per enèsima vegada, estimat Varville, deixa-ho córrer, no val la pena. No em fa res que vinguis sempre que vulguis, però, si no pares de dir que m'estimes, et tancaré la porta pels nassos.

VARVILLE: Però l'any passat, a les termes, em vas donar esperances.

MARGUERITE: Érem a Bagnères, Varville, estava malalta, m'avorria... Aquí és diferent, em trobo millor i ja no m'avorreixo.

VARVILLE: Entenc que, quan s'és amant del duc de Mauriac...

MARGUERITE: Imbècil!

VARVILLE: ...i es rep el senyor de Giray...

MARGUERITE: Sóc lliure de rebre qui vulgui, no n'ha de fer res ningú, i tu encara menys; i si no tens res més a dir-me, t'ho repeteixo, vés-te'n.

En VARVILLE es passeja amunt i avall de l'habitació.

MARGUERITE: No penses marxar?

VARVILLE: No! Escolta, Marguerite, tinc rendes de vuitanta mil francs l'any.

MARGUERITE: I jo, de cent mil francs.

VARVILLE: Em faràs tornar boig!

MARGUERITE, a la *NANINE*: Has vist la Prudence?

NANINE, que parla en un altre to amb la *MARGUERITE* quan estan totes dues soles: Sí.

MARGUERITE: Vindrà aquest vespre?

NANINE: Sí, quan arribi.

MARGUERITE: Una altra que em ve a trobar sempre que em necessita i que no és capaç de fer-me cap favor de franc.

NANINE, fluix, a la *MARGUERITE*: No sé per què la suportes! (*Burleta.*) Per cert..., han dut aquest ram de flors.

VARVILLE, acostant-se de nou a la *NANINE* i la *MARGUERITE*: De part meva.

MARGUERITE: Roses i liles blanques. Posa'l a la teva habitació, Nanine.

VARVILLE: No el vols?

MARGUERITE: Com em diuen?

VARVILLE: Marguerite Gautier.

MARGUERITE: I quin sobrenom m'han posat?

VARVILLE: La Dama de les Camèlies.

MARGUERITE: Per què?

VARVILLE: Perquè no portes mai cap altra mena de flor.

MARGUERITE: Exacte, Varville. Tot París sap que hi ha una cosa que m'acompanya sempre i que guarneix la meua llotja quan vaig al teatre: un ram de camèlies. Durant vint-i-cinc dies al mes les camèlies són blanques, i els altres cinc dies, vermelles. Són les úniques flors que m'agraden, i és inútil que ningú me n'envii de cap altra classe. T'enganyes, si et penses que en el teu cas faré una excepció. Les olors em fan posar malalta...

La NANINE surt amb el ram.

VARVILLE: Ja veig que no hi ha res a fer. Adéu, Marguerite.

MARGUERITE: Adéu!

En VARVILLE s'encreua amb els convidats quan es disposa a marxar.

ESCENA TERCERA

La MARGUERITE, en VARVILLE, l'OLYMPE, en SAINT-GAUDENS i la NANINE.

NANINE, entrant: Senyora, la senyoreta Olympe i el senyor Saint-Gaudens.

MARGUERITE: Ja era hora, Olympe, em pensava que ja no vindries.

OLYMPE: És culpa d'en Saint-Gaudens.

SAINT-GAUDENS: Sempre és culpa meua. Hola, Varville.

VARVILLE: Bona nit, senyor.

SAINT-GAUDENS: Soparàs amb nosaltres?

MARGUERITE: No.

SAINT-GAUDENS, a la *MARGUERITE*: I tu, estimada, com et trobes?

MARGUERITE: Molt bé.

SAINT-GAUDENS: Millor! Això vol dir que ens divertirem! Em sap tan de greu que en Varville no es quedi a sopar... (A la *MARGUERITE*.) Passàvem per davant de Fauchon i se m'ha acudit portar unes quantes ostres i un xampany que només em serveixen a mi. És perfecte..., perfecte.

OLYMPE, fluix, a la *MARGUERITE*: Com és que no has convidat l'Edmond?

MARGUERITE: Per què no l'has fet venir tu?

OLYMPE: I en Saint-Gaudens?

MARGUERITE: Que no hi està acostumat?

OLYMPE: Encara no; a la seva edat costa molt agafar un costum, sobretot un de bo.

MARGUERITE: Què, Varville? Encara no has marxat?

VARVILLE: Ja me'n vaig.

MARGUERITE: Avisaré la Prudence.

SAINT-GAUDENS: Encara viu en aquest edifici?

MARGUERITE: A la porta del costat.

OLYMPE: Ah, sí? I què fa?

MARGUERITE: És barretera. Sóc l'única que li compra algun barret. I això que no me'ls poso mai! Són horribles; però no és mala persona, i bé s'ha de guanyar la vida. (*Cridant.*) Prudence!

PRUDENCE, des de fora: Sí!

MARGUERITE: Que no vénis?

PRUDENCE: No puc.

MARGUERITE: Per què?

PRUDENCE: Tinc dos joves a casa; m'han convidat a sopar.

MARGUERITE: Fes-los venir, també. No ve d'aquí. Qui són aquests joves?

PRUDENCE: N'hi ha un que em sembla que el coneixes, en Gaston Rieux.

MARGUERITE: Sí que el conec. I l'altre?

PRUDENCE: L'altre és amic seu.

MARGUERITE: Amb això en tinc prou; no trigueu, que us esperem...

ESCENA QUARTA

La MARGUERITE, en VARVILLE, l'OLYMPE, en SAINT-GAUDENS, la NANINE, en GASTON, l'ARMAND i la PRUDENCE.

PRUDENCE, amb sarcasme: Em pensava que hi seríem tots!

SAINT-GAUDENS: Aquí teniu la senyora Duvernoy, tan amable com de costum.

MARGUERITE, a en GASTON: M'alegro de tornar-te a veure, Gaston. Els amics sempre són benvinguts a casa meva.

GASTON: Com estàs, Marguerite?

MARGUERITE: Bé, i tu?

PRUDENCE: Ah! Quines formalitats!

MARGUERITE: En Gaston és ara un home com cal; i la seva amigueta m'arrencaria els ulls si ens tractéssim d'una altra manera.

GASTON, a qui el vulgui escoltar: La meva amigueta no és res més que una puta, parlant clar; no tinguis miraments i digues tot el que et passi pel cap.

MARGUERITE: Sí, sí, és clar... A més a més, qui en té, de miraments, amb les dones com jo?